

Súd: Okresný súd Brezno
Spisová značka: 2Ps/11/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6314203134
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:OSBR:2015:6314203134.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Brezno, sudcom JUDr. Jozefom Zlochom, v právnej veci úpravy spôsobilosti na právne úkony E. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B., Q. XX, zastúpenej opatrovníčkou pre konanie A. X., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom B., Q. XX, v konaní o podnete Okresného súdu Brezno, o úpravu spôsobilosti na právne úkony E. X., za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Brezno a kolízneho opatrovníka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, takto

rozhodol:

I. Súd posudzovanú E. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B., Q. XX, p o z b a v u j e spôsobilosti na právne úkony v celom rozsahu.

II. Súd za opatrovníka pozbavenej u s t a n o v u j e D. X., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom B., Q. XX, ktorá je oprávnená a povinná pozbavenú v celom rozsahu zastupovať, vykonávať za ňu právne úkony a nakladať s jej majetkom a finančnými prostriedkami. Opatrovníčka je povinná jedenkrát ročne predkladať súdu správu o hospodárení s majetkom a finančnými prostriedkami pozbavenej, a to k 30.6. toho ktorého roka.

III. Účastníci n e m a j ú právo na náhradu trov konania, štátu sa nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

IV. Súd u p ú š ť a od doručenia rozsudku pozbavenej.

odôvodnenie:

Okresný súd Brezno dal dňa 9.4.2014 podnet na úpravu spôsobilosti na právne úkony E. X., nar. XX.XX.XXXX (ďalej len „posudzovaná“), nakoľko na pojednávaní zo dňa 1.4.2014 vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 8P/1/2014 matka posudzovanej A. X., nar. XX.X.XXXX uviedla, že posudzovaná je ťažko zdravotne postihnutá, nie je schopná postarať sa o seba. Chodila do školy, vedela ako tak čítať a písať, ale v 15-tich rokoch dostala epilepsiu a odvtedy nevie ani čítať, ani písať. V júni 2013 sa jej stav rapídne zhoršil, upadla do kómy, z ktorej sa po dvoch mesiacoch prebrala, ale nedokáže robiť žiadne právne úkony. Pre prípad pozbavenia posudzovanej spôsobilosti na právne úkony navrhla ustanoviť opatrovníka v osobe D. X., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom B., Q. XX.

Tunajší súd uznesením č.k. 2Ps/11/2014-7 zo dňa 25.4.2014 začal konanie o úpravu spôsobilosti na právne úkony posudzovanej a ustanovil do funkcie opatrovníka pre konanie pre posudzovanú A. X., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom B., Q. XX.

Súd uznesením č.k. 2Ps/11/2014-12 zo dňa 10.7.2014 ustanovil dcéru posudzovanej maloletej T. X., nar. X.X.XXXX, kolízneho opatrovníka a to Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno.

Uznesením č.k. 2Ps/11/2014-28 zo dňa 14.10.2014 nariadil súd vo veci znalecké dokazovanie MUDr. Marekom Zelmanom, znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria. Úlohou znalca bolo posúdiť zdravotný stav posudzovanej, zamerať sa na to či trpí duševnou poruchou, akou, a akým spôsobom ovplyvňuje táto duševná porucha jej spôsobilosť na právne úkony.

Do konania v zmysle § 35 ods. 2 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) vstúpil okresný prokurátor Okresnej prokuratúry Brezno.

Dňa 11.12.2014 bol súdu doručený znalecký posudok č. 130/2014. Znalec v záveroch znaleckého posudku konštatoval, že posudzovaná trpí duševnou poruchou a to stredne ťažko duševnou zaostalosťou a na ňu nasadajúcim organickým psychosyndrómom. U posudzovanej ide o stav trvalý, ktorý liečbou nie je ovplyvniteľný. Posudzovaná v dôsledku tohto svojho stavu nie je schopná robiť žiadne právne úkony, posudzovať a ovládať svoje konanie, nakladať s finančnými prostriedkami, zaobstarávať si veci bežnej potreby, postarať sa o svoje osobné veci. Vzhľadom na uvedené odporučil znalec pozbavenie spôsobilosti posudzovanej na právne úkony v plnom rozsahu. Nakoľko posudzovaná nie je schopná chápať zmysel tohto konania, znalec neodporučil doručovať jej písomnosti ani jej osobný výsluch pred súdom.

Súd v predmetnej veci nariadil pojednávanie na deň 26.9.2014, 21.1.2015 a 23.1.2015. Z pojednávania nariadeného na deň 21.1.2015 sa znalec písomne ospravedlnil zo zdravotných dôvodov, pričom súdu oznámil, že na záveroch znaleckého posudku v plnom rozsahu trvá. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, prokurátora Okresnej prokuratúry Brezno, kolízneho opatrovníka, oboznámením sa s ďalšími listinnými dôkazmi obsiahnutými v spise, oboznámením sa so spisom 1T/32/2008 a zistil nasledovný skutkový stav:

Navrhovaná opatrovníčka ohľadom posudzovanej uviedla, že táto je chorá, má epilepsiu, nevie čítať, písať. Predtým ako upadla do kómy, bola v poriadku, vedela čítať, písať, rozprávať. O seba sa však nevedela postarať ani predtým, a takisto ani o dieťa. Epileptické záchvaty mala aj predtým, ale len raz za mesiac. Chodila do špeciálnej základnej školy, skončila deviatu triedu, ročník neopakovala. Toho času sa posudzovaná nevie obliecť, umyť, do obchodu nechodí, je len doma, v domácnosti nepomáha. Pravidelne berie lieky. Od apríla 2014 poberá invalidný dôchodok, kompenzačný príspevok vo výške 18,-Eur a prídavky na dieťa, majetok nemá. Maloletá dcéra posudzovanej A. bola zverená do starostlivosti jej otca. Pokiaľ ide o maloletú T., tam výkon rodičovských práv a povinností upravený nebol, maloletá je v starostlivosti opatrovníčky pre konanie, k maloletej otcovstvo nie je určené. Navrhovaná opatrovníčka uviedla, že má plnú spôsobilosť na právne úkony, o jej spôsobilosti na právne úkony sa nikdy nerozhodovalo. Bola v minulosti trestne stíhaná, asi pred tromi, štyrmi rokmi bola podmienene odsúdená za podvod asi na 12 mesiacov, ale ten podvod bol na nej spáchaný, pretože jej dali niečo podpísať, čo podpísať nemala. Inak trestne stíhaná nebola. Vyjadrila súhlas s tým, aby bola posudzovanej ustanovená za opatrovníka. Od apríla 2014 má plnú moc od posudzovanej, za ktorú poberá invalidný dôchodok a preberá za ňu písomnosti.

Opatrovníčka pre konanie súhlasila s tým, aby bola posudzovaná pozbavená spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu a navrhovaná opatrovníčka jej dcéra D. X. bola ustanovená za opatrovníka. Na pojednávaniach uviedla, že posudzovaná sa narodila zdravá, bola šikovná, začala chodiť, keď mala 9 mesiacov, keď mala rok a pol začala rozprávať. Do škôlky nechodila, do školy začala chodiť ako 7-ročná, s tým, že rok mala odklad, chodila na špeciálnu základnú školu. Epilepsia sa u nej vyskytla, keď mala 15 rokov. V apríli roku 2013 dostala epileptické záchvaty, bola dva mesiace v kóme, odvtedy má problémy, pravidelne berie lieky. Nevie sa o seba postarať, len sedí, pozerá televíziu, rozpráva ale slabšie. Hygienu nezvláda, nedokáže sa obliecť. Chodiť dokáže sama, ale je potrebné ju podopierať. Sama si nevie nič vybaviť, sama by k lekárovi nešla, nevie sa postarať o dieťa. Maloletá T. je jej prvým dieťaťom, po roku porodila maloletú A.. Maloletá T. je v starostlivosti opatrovníčky pre konanie.

Na pojednávaní zo dňa 21.1.2015 sudca pristúpil k výsluchu posudzovanej, pričom zistil, že posudzovaná nie je celkom zorientovaná v čase, nevedela uviesť aký je deň, aký je dátum; nevedela konštatovať, kde sa nachádza. Uviedla, že má dieťa, o ktoré sa stará tak, že jej pomáha mamička. Do obchodu sama nechodí, chodí so svojou mamičkou. Menu v akej sa v obchode nakupuje, cenu základných potravín uviesť posudzovaná nevedela. Nevedela vypočítať bežné matematické operácie.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Brezno vzhľadom na výsledky dokazovania, najmä na závery znaleckého posudku, ako aj na výpoveď posudzovanej na pojednávaní zo dňa 21.1.2015 mal za to, že sú splnené hmotnoprávne predpoklady pre pozbavenie spôsobilosti v celom rozsahu, a preto navrhol, aby súd pozbavil posudzovanú spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu a za opatrovníčku ustanovil D. X.; k osobe navrhovanej opatrovníčky nemal žiadne výhrady.

Kolízny opatrovník sa pridržiaval záverov znaleckého posudku, nijako ho nerozporoval a nespochybnil. Na základe výsledkov znaleckého posudku navrhol posudzovanú pozbaviť spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu a ustanoviť jej za opatrovníčku D. X.. Čo sa týka posudzovanej uviedol, že táto je matkou dvoch maloletých detí. Starostlivosť o maloletú T. X. komplexne zabezpečuje od narodenia maloletej stará matka A. X., opatrovníčka pre konanie, nakoľko posudzovaná trpí zdravotným postihnutím, posudzovaná je v zásade v domácnosti len prítomná. Starostlivosť opatrovníčky pre konanie o maloletú je podľa kolízneho opatrovníka v poriadku, na dobrej úrovni, s maloletou nie sú výchovné problémy. Opatrovníčka pre konanie si v minulosti podala návrh na zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti, tento návrh bol vzatý späť. Nadalej tu ale vzniká dôvod pre zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti, najmä v prípade, ak by bola posudzovaná pozbavená spôsobilosti na právne úkony. Ďalšia dcéra posudzovanej maloletá A. H. sa nachádza v starostlivosti otca.

Trestným rozkazom Okresného súdu v Brezne č.k. 1T/32/2008-41 zo dňa 17.3.2008 sa obvinená D. X., nar. XX.X.XXXX uznala za vinnú z prečinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona, za čo ju súd podmiennečne odsúdil na trest odňatia slobody vo výmere 1 rok so skúšobnou dobou vo výmere 1 a 1 roka.

Okresný súd v Brezne uznesením č.k. 1T/32/2008-76 zo dňa 12.11.2009 vyslovil, že D. X., nar. XX.X.XXXX odsúdená trestným rozkazom Okresného súdu v Brezne sp. zn. 1T/32/2008 zo dňa 17.3.2008 za prečin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere 1 rok, výkon ktorý jej bol podmiennečne odložený na skúšobnú dobu 1 a 1 roka, sa v skúšobnej dobe osvedčila.

Podľa § 10 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony.

Podľa § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka, zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd pozbavil spôsobilosti na právne úkony, alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

Podľa § 189 a) O.s.p., v rozhodnutí o pozbavení alebo obmedzení spôsobilosti na právne úkony súd určí opatrovníka podľa § 192 tomu, kto bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony, alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená.

Podľa § 192 ods. 1 a 2 O.s.p., súd je povinný postarať sa o to, aby bol ustanovený opatrovník osobám, ktoré ho podľa zákona musia mať. V rozhodnutí, ktorým sa ustanovuje opatrovník, uvedie i rozsah opatrovníckych práv a povinností.

Z vykonaného dokazovania vyplýva, že posudzovaná trpí duševnou poruchou konkrétne stredne ťažko duševnou zaostalosťou a na ňu nasadajúcim organickým psychosyndrómom. Ide o stav trvalý, liečbou neovplyviteľný. Dokazovaním bolo preukázané, že posudzovaná na podklade svojho ochorenia nie je schopná samostatnej existencie, potrebuje pomoc a opateru. Posudzovaná tak nedokáže robiť žiadne právne úkony, posudzovať a ovládať svoje konanie, nakladať s finančnými prostriedkami, zaobstarávať si veci bežnej potreby, postarať sa o svoje osobné veci. Na základe takto zisteného skutkového stavu sa súd stotožnil s názorom znalca a pozbavil posudzovanú spôsobilosti na právne úkony v celom rozsahu.

Súd zároveň ustanovil do funkcie opatrovníka Ingrid Pokošovú, ktorá bude oprávnená a povinná pozbavenú v plnom rozsahu zastupovať, vykonávať za ňu všetky právne úkony, nakladať s jej majetkom a finančnými prostriedkami a je povinná jedenkrát ročne príslušnému súdu predkladať správu o hospodárení s majetkom a finančnými prostriedkami pozbavenej a to k 30.06. toho ktorého roka.

Pod3a § 146 ods. 1 O.s.p., žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania pod3a jeho výsledku, ak konanie mohlo sa zaea? i bez návrhu.

O trovách účastníkov konania súd rozhodol pod3a § 146 ods. 1 O.s.p., pod3a ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania pod3a jeho výsledku, ak sa konanie mohlo zaea? i bez návrhu.

Pokiaľ ide o trovy konania, súd znalcovi uznesením e.k. 2Ps/11/2014-43 zo dňa 18.12.2014 priznal za podaný znalecký posudok znaleené vo výške 337,10Eur.

Pod3a § 191 ods. 1 O.s.p., trovy konania platí štát. Ak to možno spravodlivo žiada?, prizná súd štátu ich náhradu proti tomu, o ktorého spôsobilosť na právne úkony v konaní išlo.

S poukazom na citované zákonné ustanovenie súd rozhodol o tom, že štátu sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva, a to z toho dôvodu, že ich náhradu nemožno žiadať, nakoľko zaeal súd konanie z úradnej povinnosti.

Pod3a § 189 O.s.p., súd môže rozhodnúť, že upustí od doručenia rozhodnutia o spôsobilosti na právne úkony, ak by doručenie mohlo na adresáta pre jeho duševnú poruchu pôsobiť nepriaznivo alebo ak adresát nie je schopný význam rozhodnutia pochopiť.

S prihliadnutím na závery znaleckého posudku súd vyslovil, že upúšťa od doručenia rozsudku pozbavenému.

Po vyhlásení rozsudku, po jeho struenom odôvodnení a po poučení o riadnom opravnom prostriedku sa všetci prítomní účastníci vzdali práva na podanie odvolania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v dvoch vyhotoveniach, prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici.

Právo podať odvolanie nemá j ú tí účastníci, ktorí sa ho účinne vzdali.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1 O.s.p., že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené, alebo že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.